ESPERANTO EN AFRIKO

Numero 8 (2008: 4)

Bulteno de la Afrika Komisiono de UEA

Karaj gelegantoj,

Post la unua mondskale internacia renkontiĝo en Benino (ILEI-konferenco) konscias pli kaj pli afrikanoj, ke necesas ne nur pli efike agadi kontinentskale, sed ankaŭ surloke por sciigi al la mondo pri strategioj tute afrikaj. Tiu ĉi numero de nia bulteno estas dediĉita ne nur al la agado, sed ankaŭ al instrumetodoj surbaze de lokaj realecoj.

La redaktantaro

***

MESAĜO AL AFRIKO

Rekomenciĝas nova labor-jaro. Dum iuj parolos al vi pri informado kaj pri organizado, mi volas paroli al vi pri instruado.

Mi esperas, ke vi organizos en ĉi tiu jaro multajn kursojn kaj konvinkos multajn homojn studi en perkorespondaj kursoj.

La Afrika Oficejo de UEA utiligas la jenajn materialojn:

– *Cours de langue internationale espéranto*
– *Gerda malaperis en Afriko* (franclingva versio)
– *An Esperanto Course*
– *Gerda malaperis en Afriko* (anglalingva versio)

Ĉi tiuj materialoj estas sendataj papere al la petantoj. Homoj kun kunligo al la reto povas rekte elŝuti el http://www.afriko.org/index.php?mod=03_Instruado.

Oni povas ricevi ilin ankaŭ per mesaĝo respektive al <cours-d-esperanto- subscribe@ yahoogroups. com> aŭ al <esperanto-course-subscribe@ yahoogroups. com>. Ili estas uzeblaj ankaŭ por korespondaj kursoj.

Ekzistas ankaŭ aliaj materialoj en afrikaj lingvoj, en la araba kaj en la portugala. En okazo de bezono, bonvolu skribi al <afrika.oficejo@co.uea.org>.

La Afrika Komisiono ankaŭ organizos apartan paĝon de www.afriko.org, en kiu estos registrataj ĉiuj kursoj, kiujn vi komunikos. Bonvolu doni la jenajn informojn: nomon de la instruisto, lokon de la kurso, nombron de lernantoj, uzatan lernolibron, kaj en kiu(j) tago(j) kaj horo(j) de la semajno la kurso okazos.

Bonan laboron!

Renato Corsetti

AGADSTRATEGIOJ TRA AFRIKO

• Burundio

Mi kaptas tiun ĉi okazon por al vi informi, ke mi okazigis kunvenon kun Esperanto-instruistoj de Rumonge por ke ni komencu la instruadon/lernadon de Esperanto ĉi tie en Rumonge, ĉar nun la studjaro 2008-2009 jam estas malfermita.

La kunveno okazis merkredon la 24-an de septembro 2008, kaj multaj esperantistoj, ĉefe instruistoj, partoprenis. Ili estis tre gajaj kaj bone akceptis labori instruante Esperanton por evoluigi ĝin precipe en Rumonge kaj en Burundio ĝenerale.

Ĉiu instruisto proponis lokon de sia instruado, kaj mi konfirmis la elektitan lernejon.

Jen la proponoj:

1. **Rumonga Liceo**

- Gilberg Niyukuri: instruos la instrukapablojn
- Jean Claude Kabura: instruos la progresantojn
- Patrick Muco: instruos la komencantojn

2. **Iteba Liceo**

- Justin Ntakirutimana: instruos la instrukapablojn
- François Mahigwe: instruos la progresantojn
- Etienne Harerimana: instruos la komencantojn

3. **Islama Liceo**

- Eliezer Nibigira: instruos la instrukapablojn
- Jafari Harerimana: instruos la progresantojn
- Juma Bikwaya: instruos la komencantojn

4. **Urbana Liceo**

- Pamphile Bahati: instruos la instrukapablojn
- Innocent Nsabimana: instruos la progresantojn
- Benjamin Ndikumwenayo: instruos la komencantojn

5. **Etoile(Stelo) Liceo**

- Elias Kabura: instruos la progresantojn
- Jean Nijimbere: instruos la komencantojn

6. **Dama Liceo**

- François Mahigwe: instruos la progresantojn
- (s-ino) Johari Gakobwa: instruos la komencantojn

7. **Liceo de Bon Pasteur**

- Eddy Niyomwungere: instruos la progresantojn
- Amuri Ndayizeye: instruos la komencantojn

8. Mbuga Liceo

– Samuel Kabura: instruos la progresantoj
– Erickson Niyongabo: instruos la komencantojn

9. Elementa lernejo (Rumonge 2)

– Joseph Nshimirimana: instruos la progesantojn
– Saidi Sendiho: instruos la komencantojn

Mi, Hasano Ntahonsigaye, ĉiam (tage) kontrolos. Mi iros al diversaj lernejoj por rigardi kion/kiel oni instruas, kaj raportos monate.

Amike kaj kunlabore,
Assano Ntahonsigaye (prezidanto de instrusekcio de ANEB)

• Togolando

Raporto pri la 2-a komitatkunsido, 8-a de novembro 2008

TAGORDO

1. Raportoj pri antaŭaj kunsidoj (komitata kaj triopa)
2. Agado de sekcioj, organizaĵoj, komisionoj/komisiitoj
3. Financoj de UTE
4. Organizado de la 16-a TEK
5. Voĉdonado en la instancoj de UTE
6. Programo kaj buĝeto 2009
7. Rilato UTE-UEA
8. Ceteraĵoj

La raportojn prezentis la dua protokolanto de la komitato, nome s-ro Kodjovi Avomenou; tamen la sekretario de UTE s-ro Didier Agbolo, ankaŭ prezentis resumon de la triopa kunsido okazinta inter la diversaj estraroj.

Pri agadraportoj de sekcioj kaj organizaĵoj, la kluboj Nova Sento, UVA, Ŝton' 5, Modelo kaj KEK, kies reprezentantoj ĉeestis la kunvenon prezentis raportojn; ĝenerale ĉiuj kluboj dormas, precipe pro monmanko; la klubo KEK tamen aktivas kunlaborante kun alia klubo, nome Verda Mondo. Malgraŭ ke la klubanoj de Modelo ne plu regule kunvenas, la prezidanto gvidas Esperanto-kurson al ses personoj en la baza lernejo Aklassou en la kvartalo Bè.

El tiu misfunkcio de kluboj rezultiĝis jena rezolucio: s-ro Attaglo prezentos dokumenton pri reaktiveco kaj konservado de kluboj kaj iliaj anoj. La dokumenton kaj la proponojn li prezentos en diskutrondo dum la 16-a TEK.

JOTE, la junulara sekcio de UTE, faris neniun prelegon, sed tamen kontaktiĝis kun s-ro Afanĉao en la Universitato de Lomé por okazigi almenaŭ unu prelegon antaŭ la jarfino. TIETO, la instrufako de UTE, okazigis feriajn kursojn kaj ekzamenojn.

La raporton de UTE, la landa asocio, prezentis la ĝenerala sekretario, Apelété Agbolo. Ĝi koncernis la agadon de la asocio de marto ĝis oktobro.

Pri la registriĝo de UTE ĉe la ministeriejo, oni devas resendi nomojn de la novaj estraranoj. Ĉar la nunaj estas ĉe la fino de sia mandato, la afero prokrastiĝu ĝis la renovigo de la estraro en decembro 2008.

Pro la nepretigo de la kalkuloj, ni disponas nur la saldon, kiu averaĝe estas 234.938 frankoj CFA.

Koncerne al la 16-a Togolanda Esperanto-Kongreso (TEK), la komitato timas la malmultnombrecon de nunaj aktivaj membroj kiuj povos partopreni la kongreson; unue ĉar multaj ne jam aliĝis al ĝi, kaj due pro manko de mono. Tamen TIETO proponas, ke se estus almenaŭ 50 aliĝantoj eble oni povas iel solvi la monan aferon. Tial oni decidis ekfari kurson al esperantistoj en Vogan, la kongresurbo, kaj en la proksima vilaĝo Anyronkopé.

La elekta komisiono en sia raporto klarigis, ke jam kvar personoj kandidatiĝis por postenoj en la venontaj estraroj. La estraro de UTE finpretigos la programbuĝeton 2009 kaj ĝin prezentos dum la 16-a TEK.

Ĉe la sepa punkto de la tagordo (rilatoj UTE-UEA), la komitatanoj pridiskutis ĉefe la mesaĝon de la prezidanto de UEA al UTE pri la afero Gbeglo Koffi. Post multaj diskutoj kaj interŝanĝoj, la komitato decidis la jenon:

1. *Konsciu*, la bulteno de Gbeglo, ne estas organo de la asocio (UTE), kaj pri ĉiuj artikoloj aperintaj aŭ aperontaj en ĝi respondecas nek la asocio mem nek la estraranoj. Nur la aŭtoroj de la bulteno kaj de artikoloj respondecas pri ĝi. Tial kion diris s-ro Gbeglo en la revuo ne devas misfunkciigi la rilatojn inter UTE kaj UEA.

2. Pri la komitataneco de Gbeglo reprezentanta UTE ĉe UEA, la komitato decidis ke li daŭrigu la laboron ĝis la fino de sia mandato.

En ceteraĵoj ni informiĝis pri trejnkurso kiun TIETO okazigos en decembro. Ankaŭ ni informiĝis pri teren-oferdono en la urbo Masseda por konstruado de UTE-sidejo.

Notindas, ke la franco Kueny Roberto. en amika vizito en la lando, partoprenis la kunsidon.

Didier Agbolo (ĝenerala sekretario de UTE)

• Gabono

Mi de kelkaj jaroj loĝas en Gabono kaj kaptas la okazon por interesigi homojn al Esperanto. Multaj dubas pri ĝia sukceso tie ĉi, sed intertempe iu laboristino el la ministerio pri edukado interesiĝis pri la lingvo. Sed post kelkaj tagoj ŝi diris ke ŝi ne plu havis la tempon.

Publikigo pri la lingvo estas ankoraŭ tre necesa ci tie. Mi jam disdonis fotokopiojn de informiloj, kiujn la Afrika Oficejo sendis al mi. Rezulte, ĝis nun, nur Jacques Djagni, masonisto el Benino, lernis Esperanton per *Petit cours espéranto* dum kelkaj tagoj kiam ni laboris ĉe la sama loko. Ege necesas ke mi celu la junularon. Eĉ multaj el ili ne scipovas la lokajn lingvojn, eble Esperanto estos bela alternativo. Kiel eksterlandano en Gabono, ne tiel facilas sin vivteni kaj okupiĝi pri instruado de lingvo, por kio oni ricevas neniun salajron. Sed indas kapti ĉiun okazon por alparoli homojn.

Amevor Rovema

• Malagasujo

Ĉi-sube modelo sekvenda de laborstrategio el Malagasujo.

UNUIĜO DE MALAGASAJ ESPERANTISTOJ
DUMMANDATA PROGRAMO (2008-2011)

KALENDARO	AKTIVADO	RIMARKOJ
	INSTRUADO	
De septembro 2008	Formala kaj semajna lingvoinstruado (por infanoj/por komencantoj)	Gvidate de Lala en Manjakaray, Henriel en Ambohidrapeto, Pastorino Miora en Fandriana, Pastro Efadahy en Toamasina, Ginet en Ambalavao
	Lingvoinstruado en kluboj (por komencantoj)	Farate de Mahajanga, Antsiranana, Vatomandry, Antsalova, Mandritsara
	Speciala kurso por tiuj, kiuj intencas trapasi la Mezan Nivelon de la Internaciaj Ekzamenoj de ILEI/UEA	
Dum la paska ferio	UME okazigos oficialan ekzamenon por tiuj, kiuj finlernis la libron *Perkoresponda Esperanto-Kurso Nivelo Unua*	Unufoje jare
Dum la nacia kongreso	UME okazigos sesion de IE de ILEI/UEA	Niveloj baza kaj meza
	Okazigi instru-trejnadon por tiuj, kiuj pretas kaj kapablas instrui Esperanton	Almenaŭ unufoje en la jaro
	Viziti klubon	Almenaŭ unu klubon en la jaro
	Peti lernolibrojn, gazetojn k.s.	
Finpretigita meze de 2009	Kompili vortaron malagasy-Esperanto	Finverkita de Randrianekena Roger
Prezentinda antaŭ la venonta nacia kongreso	Kompili vortaron Esperanto-malagasy	
	INFORMADO EN LA LOKA ESPERANTO-MEDIO	
	Aperigi kaj sendi al ĉiuj kluboj/apartaj unuopuloj *La Voĉo de UME*	Ĉiun duan monaton
Finpretigita meze de 2009	Starigi hejmpaĝon pri UME kaj MEJA kun informoj pri aliaj asocioj/kluboj	Respondecos pri tio Julien Gasy kaj Nasandratra
	Telefoni/retmesaĝi/sendi leteron/SMSi/viziti unuopan esperantiston	
	AL EKSTERLANDO	
	Retmesaĝi/sendi leteron/SMSi	
	Aperigi informojn en la Esperanto-gazetojn	
	AL PUBLIKO EKSTER ESPERANTIO	
	Inviti/viziti radiostaciojn	
	Inviti/viziti televidstaciojn	
	Aperigi informojn/artikolojn en gazetojn	Antaŭ/post lokaj Eo-eventoj
Dum la nacia kongreso	Fari Esperanto-T-veston/banderolon	
	Kunlabori kun aliaj NROj	Ĝin iniciatis la grupo Mirinda
	Eldoni informilojn	
Dum la nacia kongreso	Inviti iun debati/konferenci pri iu temo	
Decembre 2008	Okazigi ekspozicion	Kun la membroj de MEJA
	APLIKADO	
	Okazigi konversacian rondon	Almenaŭ unufoje en la monato
	Viziti klubon	
	Okazigi komunan ekskurson kun aliaj sekcioj/asocioj	Almenaŭ unufoje jare
	Uzi Esperanton en kulturo kaj arto	Grupo Mirinda kantas en Esperanto, Henriel verkas en Esperanto
	Uzi Esperanton en komerco	Trovi partneron/kunlaboranton

• Benino

En la rifuĝejo Agame Esperanto estas dece instruata al la rifuĝintaro.

Ili ŝatas tiun lingvon ĉar ĝi rilatas al paco kaj la paco estas agnoskita kiel serĉebleco al ĉiuj rifuĝintoj.

Vere la vivo de tiu rifuĝintoj estas tre malfacila, kaj pro tio nun multaj el la klubanoj ne plu vigle sekvas la kurson.

Tiu klubo estis multfoje vizitita de multaj eksterafrikaj esperantistoj tuj post la konferenco de ILEI. Notindas, ke ankaŭ belga esperantistino (Vlad'ka) instruis tie dum ŝia benina vizito. Estas necese helpi tiun klubon por permesi al ĝi longdaŭran vivon.

Danke al Francis Agbenou, kiu fondis la klubon, nun prizorgatan de Comlan Luc Djidotor, iama lernanto de Francis.

DAŬRIGO DE STUDADO EN GIMNAZIO DANKE AL EKSTERAFRIKAJ ESPERANTISTOJ

Instruado de Esperanto en la publika unuagrada lernejo Jules Verstraeten en Kodji kaj en la regiono de Adohoun estas sufiĉe konata de pli ol ok jaroj. Helpe de esperantistoj ĉefe el Germanio, Belgio, Meksikio, Kanado kaj de la fondaĵo Mondo, ĉirkaŭ 48 geknaboj povas nun frekventi la duagradan lernejon. Frekventi tian lernejon en Benino estas relative multekoste. Pro tio, eksterafrikaj esperantistoj pagas de pli ol tri jaroj lernokostojn por preskaŭ ĉiuj geknaboj, kiuj finstudis en la unuagrada lernejo Jules Verstraeten kaj intencas daŭrigi en la duagrada lernejo (gimnazio) en Adohoun. Je la komenco de novembro, ĉirkaŭ 1300 eŭroj estis transdonitaj al Francis Agbenou, oficisto de Afrika Oficejo por pagi la lernokostojn de tiuj infanoj. Dum la pago ĉeestis reprezentantoj de la gepatra asocio de Kodji (Pierre Houenavo, Nadou Seidou, Agadja Bienvenu, Koffi Gnonlonfoun), Michel Codjo (frato de Jean Codjo) kiel kontrolanto, kaj reprezentanto (Dossou Sadohounde) de la gelernantoj. Tiel la geknaboj de Kodji, kiuj nun frekventas la gimnazion, povas senzorge kaj trankvile dediĉi sian tempon por lerni.

Raportis Francis Agbenou, oficisto de Afrika Oficejo de UEA

Foto montras dankvorton de kelkaj geknaboj al fondaĵo Mondo dum la ĉi-jara afrika vizito de Sabine kaj Pit Hauge el Germanio.

MIA UNUA EŬROPA VOJAĜO

Por afrikanoj, vojaĝi al Eŭropo estas ege malfacile ne nur pro la kostoj, sed ankaŭ pro diversaj malfacile akirendaj dokumentoj, interalie pasporto. Helpe de geamikoj enlandaj kaj eksterlandaj, mi finfine akiris pasporton kaj taŭgan invitleteron kun asekuro el Germanio. Alia grava etapo estas akiro de vizo. Normale tiu etapo devus esti facila por mi pro fidindaj dokumentoj, kiujn mi jam havas, sed intertempe alia benina esperantisto, nome François Hounsounou, skribis al la germana konsulo en Benino por plendi ke ĝi ne donu vizon al mi. Tiu esperantisto asertis, ke mi ŝtelis projekton lian kaj pro tio mi ne rajtas akiron vizon por partopreni la Universalan Kongreson en Roterdamo. Finfine la vizon mi akiris post pruvletero pri malvero de lia aserto.

La vojaĝo ekis en la plej granda kaj grava flughaveno de Cotonou. Tio estis mia tutunua sperto pri vojaĝo per aviadilo. Tre komforta estas tiu flugo de Air France. Estas eĉ antaŭ ĉiu vojaĝanto eta televidilo, por ke tiu rigardu filmon laŭplaĉe kaj informiĝu pri sciindaj aferoj kiel la temperaturo ekster la aviadilo kaj la itinero de Benino al Parizo. Mi ĝojus, se la flugo daŭrus eterne. Malfeliĉe mi devis eliri en Parizo kaj poste daŭrigi al Dusseldorf, kie Lars, germana esperantisto, entrajnigis min por atingi Nürnberg. Survoje mi atente ĝuis la belan pejzaĝon de Germanio, kaj en Kolonjo la tiea katedralo vere altiris mian atenton. Post kelktaga restado en Nürnberg mi pluvojaĝis al Antverpeno kaj de tie, kune kun Agnes Geelen, al Roterdamo por partopreni en la UK. Tio fakte estas la ĉefa celo de la vojaĝo. Tie mi konatiĝis kun amasoj da homoj el diversaj landoj. Vortoj mankas por vere priskribi la etoson. Dum la kongreso mi deĵoris kune kun Agnes ĉe la afrika budo. Estis tre bela sperto por mi partopreni por la unua fojo en UK. Malfeliĉe ĉio havas sian finon kaj mi devis post la kongreso reiri hejmen al mia vilaĝo Codji. De tiu vojaĝo mi lernis pri kiel strukturi kaj ordigi aferojn. Mi lernis, ke ĉio estas bele organizita en Eŭropo. Estas necese, ke multaj afrikanoj spertu ion tian. La venonta UK en Polando devus esti alia bela okazo por partoprenigi pliajn afrikanojn. Mi kaptas la okazon por danki ĉiujn, sen kiuj la vojaĝo, la restado kaj la partopreno ne eblos. Mi komencos per UEA, kiu akceptis mian aliĝon, la familio Hauge en Nürnberg, kiu ebligis akiron de vizo, Agnes kaj Guido en Belgio, Martin Schaeffer, Lars, Heinz, Frank, Evi Geist kaj aliaj.

Pierre Houenavo

ALVOKO DE LA BENINA ILEI-SEKCIO

Ĉu nome de klubo aŭ asocio, ĉiu Esperanto-grupo ne celas plibonigi la vivkondiĉojn de siaj membroj. Pro tio, ne necesas ke ni esperantistoj laciĝu serĉante donemulojn, krom se la donacoj helpos esperantigi la profitantojn kaj grandigi Esperantujon. Nia ĉefa celo estas konigi, disvastigi Esperanton tra la tuta lando kaj instrui tiujn kiuj deziras ĝin lerni. Je la fino de ĉiu jaro, ĉiu landa asocio aŭ klubo en sia raporto devus informi pri la progreso de sia kvanto kaj la nivelo de siaj membroj. Tion opinias la benina ILEI-sekcio, kiu planis kunsidojn kun ĉiuj Esperanto-kluboj de la lando por certiĝi ke la kluboj funkcias glate. En Benino, multaj kluboj estis starigitaj. Bone! Sed pli bonus ankaŭ klopodi por ke ĉiuj membroj de la kluboj parolu flue la lingvon kaj altigu la nivelon de tiuj kiuj jam uzas ĝin. Ni evitu ke la samaj esperantistoj estu membroj de multaj kluboj. Ne dezirindas, ke post tuta jaro klubano apenaŭ atingas la nivelon de la kvina leciono de unuagrada kurso. Bedaŭrinde ĝis hodiaŭ nur unu klubo gastigis la sekcion. Ni esperas ke la aliaj ankaŭ sin pretigas por sekvi ĝin kaj senprokraste nin invitos. En la mala kazo, ni konsideros ilin kiel fiktivajn klubojn.

Karlo Alofa

LA KURSO *GERDA MALAPERIS* KAJ LA ALIAJ INSTRUILOJ UZATAJ DE LA AFRIKA OFICEJO DE UEA

La Afrika Oficejo de UEA sendas al petantoj la jenajn kursolibrojn:

– unugrada en la franca: *Cours de langue internationale espéranto*.
– unuagrada en la angla: *The international language Esperanto: A Course*.
– duagrada en la franca: *Gerda malaperis* kun klarigoj en la franca.
– duagrada en la angla: *Gerda malaperis* kun klarigoj en la angla.

Krome la Afrika Oficejo dissendas diskojn kun la prononco de *Gerda* al instruistoj.

Nuntempe sekvas la kurson *Gerda malaperis* proksimume 100 homoj en pluraj afrikaj landoj, ĉefe en la franclingvaj.

Post la kurso *Gerda* la lernantoj devos legi du librojn, unu pri historio de Esperanto en Afriko kaj unu pri instrumetodoj.

Jen la libro pri historio, kiel ĝin prezentas la katalogo de la Libroservo de UEA:

	Afero de espero
Titolo	Konciza historio de la Esperanto-movado en Afriko
Aŭtoro	Heidi Goes
Kategorio	Movado
Prezo	9.00 €, triona rabato ekde 3 ekz.
Eldonloko, jaro	Rotterdam, 2007
Eldoninto	UEA
Klarigoj	La unua provo de historio de la E-movado sur la nigra kontinento; kovras la periodon de la komenco ĝis la jaroj 1990.
ISBN/ISSN	978929170969
Formato	86 paĝoj, 21 cm
Karakterizoj	Ilus
Recenzoj	Recenzoj mankas. Aldonu

Heidi Goes
AFERO DE ESPERO
Konciza historio de la Esperanto-movado en Afriko
UEA

****

Viajn komentojn, konsilojn, sugestojn kaj raportojn pri okazintaĵoj en via urbo aŭ lando bonvolu sendi al la redakteja adreso: afrika.oficejo@co.uea.org aŭ aerpoŝte al:

Afrika Oficejo, BP. 416 Lokossa-Mono, Benin
tel./fakso: +229 224 10 229

****